QUÆSTIO MEDICA

CARDINALITIIS DISPUTATIONIBUS

MANE DISCUTIENDA

IN SCHOLIS MEDICORUM,

Die Jovis 4. Aprilis.

M. JACOBO LEMENESTREL

DOCTORE MEDICO, Præside.

Est-ne æger ad λιθοτομίαν balneo præparandus?

I.

QUÆ renum aut vesicæ calore durescunt arenæ leves, jam coguntur in calculum solidiorem, nullis, dum utroque carcere coërcetur, comminuendum λιθονθρυπτικῶν malleis. Hunc quælibet pars corporis efferre potest: frequenter articuli: frequentiùs vesica & renes; ita tamen ut illius maleficâ virtute sæpe-sæpius generetur, nec semper ab his προϋπαρχον accipiat. Exiguus occultè quasi serpit nihil dum suspicante ægro, & peragrato per longos anfractus itinere, foras exigitur. Grandior, διουρητικοῖς, quibus maximè adhibenda cautio, nonnihil agitatus, penetrat per ureterum & urethræ mæandros, μαλακτικοῖς, balneo, aut semicupio priùs amplificatos. Sed proh dolor! ei tanta accessit moles, ut iniquis spatiis inclusus, loco dimoveri nequeat. Tunc in rene quiescens immobilis, difficili pondere & torpore solo molestus est: at stationis impatiens, multis etiam horridus aculeis, perfodit summo cum dolore partem hanc, cui natura sensum dedit exquisitum. Vis opem ferre laboranti, abstine à chirurgiâ, quæ certâ & mox-futurâ morte acerbissimi cruciatus diuturnitatem occupabit: solis lenientibus permulce potiùs vim doloris, cujus spiculis acriùs percellitur coarctato in ureteris angustiis calculo: hic loci quô premitur parietes tantâ interdum feritate diducit, ut qui teretis tenuisque lumbrici gracilitatem repræsentabat, pollicis crassitudinem nonnunquam æquare visus sit. Interea ne lamentetur æger, neve animum despondeat: qui irrepsit in arctiora ureteris claustra, illinc se expediet calculus, & clementioribus pharmacis, sensim, sed non citra dolorem deturbabitur in vesicam, in cujus

humore viſcido & arenis tanquam in luto diutiùs volutatus, novum eumque duriſſimum induit corticem, ipſi foras viam affectanti moras interpoſiturum. Hìc dum liberè ſpatiatur, odium vitæ facit recurrente identidem impatibili dolore, quem mollire quidem poteris, at nunquam ſummovere, niſi per eam, quam denegavit natura viam, ferro reſeratam, calculus extrahatur.

II.

HÆC unica crudeliſque medicina huic morbo crudeliori, ſed non uni, debetur: ſcilicet conſueto itinere intercluſo urinæ, hæc mordaci ſale veſicæ collum exeſt, & quà decurrat aliquando aperit in perinæo cuniculos multiplices, callo undique oblitos, claudendos nunquam niſi hic κυστοτομία auferatur. Qualiſcunque ſit illa ratio quæ te operi accingit, non ſtatim eſt diſtringendus gladius, & quovis tempore cuilibet obvertendus. Convenientiſſimam, ſi liceat, elige veris aut autumni tempeſtatem, ut ex viris & mulieribus, ſenibus & pueris, ſeces eos duntaxat, quorum vires acutiſſimis hujus chirurgiæ doloribus, eamque brevi-ſecuturis ſymptomatis non infringentur. Non te ideo deterreat multoties & partitis vicibus pro earum ratione profuſus ſanguis, ſub cujus pondere oppreſſæ languent, quo detracto recreantur. Exinanitis vaſis impuri humores primis remotioribuſque viis hærentes, non mochlicorum arietibus excutiendi, ſed mollioribus catharticis per ἐπίκρασιν inſtitutis blandè ſunt è corpore ſubducendi, ut nullum ſit ab opere periculum ſic præparato ægrotanti, modò caſtam & cautam ſervet vivendi legem, & alvus frequenti clyſtere ſollicitata fœces quotidie deponat. Et ſanè multùm prodeſt hæc præparatio ad minuendum dolorem & ad graviſſima incommoda præcavenda: nam minori copiâ collectus ſanguis, à ſero & plurimâ bile purior nitidiorque gradu lentiori movebitur, & ſegniùs excurrens in partem ſauciam, eam ab inflammatione vindicabit, promovebitque orarum vulneris coagmentationem, cui potiſſimum eo inflicto, eductoque calculo ſtudendum impenſiùs, ut obductâ cicatrice non diſſolubili, pars reſtituatur priſcæ integritati. Sic enim omnis factorum, aut ab ipſo opere faciendorum remediorum adminiſtratio eò ſemper collineet: quod quidem propoſitum nunquam aut ægriùs aſſequêris, ſi paulò antequam æger ultima experiri ſtatuat, doloris ferociam mitificaverit dulcedine balnei.

III.

RECEPTUS loquendi mos ſolitarium ejus nomen non ponit laconico, non calidiſſimis aut frigidiſſimis aquis ſimplicibus, non his quæ ſulphure, ſale, bitumine aut aliis id genus adulterantur, quibus omnibus vix quicquam pernicioſius λιθιάσει. Per balneum quô ſanitas conſervatur, & affectus penè omnes oppugnantur, intellige tepefactæ & dulcis aquæ ſolium, in quô quotidie ſemel aut iterum, diutius & quietè ſedens æger, acerbitatem morbi lenit, diuturnitatem minuit; quippe quod temperato ardore ſanguinis, gratioſum hunc ſuccum fuſum & liquefactum defert ad famelicas partes: obtundit aculeum bilis & ſeroſæ illuviei: ſuaviſſimo rore æſtuoſorum viſcerum agrum irrigat, dulcia fuſurum papavera, dolorem advocato ſopore placantia. Pleraſque etiam λιθιάσεως moleſtias extenuat: accenſum in re-

nibus & vesicâ ignem restinguit : abscedentem à crasso humore, cui non satis accuratè admiscetur, salem, concretionis lapideæ autorem dissoluit : in vesicam atque inde extra corpus derivat arenas & lapillos, quibus foras prodituris arctiores laxat vias: horrendos illos quos movent dolores, ceu blandum aliquod nepenthes non patitur manare longiùs, sed mirum in modum supprimit. Tot balnei dotes dum suspicis, cave ne illud ingrediaris quoties in mentem aut in libidinem veniet: suas sicut & nostra chirurgia cautiones amat, quas si neglexeris, multùm capies ex hujus usu detrimenti. Nec enim tibi satis esse debet si fluxuri in partem dolentem humoris incursionem fregeris ablatâ priùs sanguinis copiâ & impuritate : luculenta sint niteantque viscera, nec eorum princeps aliquod infirmitas teneat, ne fortè humoris balnei tepôre liquati impetu opprimatur : nulla pariter doleat insigniter pars ignobilis, cujus tamen maxima ad vitæ & sanitatis integritatem necessitas, qualis est mox-secanda ægrotantis vesica, quæ cum sit imbecilla, brevique futura imbecillior, illatam sibi à balneo injuriam nunquam aut ægrè declinaret.

IV.

MISERABILEM ne credas hujus conditionem quæ aptè munus suum exequitur, & gaudet eâdem quâ cæteræ partes vacuitate molestiæ. Cùm ægritudine cruciatur, receptis à naturâ beneficiis abutitur ad sui perniciem, ejusque compositio, temperamentum, situs, & usus, utramque valetudinem perficiunt aut demoliuntur. Hinc prima origo ejus nativæ imbecillitatis; externæ atque adventitiæ, dolor est exsuscitatus calculo, cujus mole arcendæ urinæ itineri obviam objectâ torquetur; asperitate pungitur, dum, eâdem exclusâ, ejus membranæ subsident. Sed longè-majoribus quàm-primùm angetur cruciamentis : equuleo admovetur æger : introducitur in vesicam catheter calculum undique exploraturus : hæc lentè secatur gladio multoties eamdem viam relegente, & non nisi erumpente urinâ è vulnere retrahendo, in quod immittuntur ferrei duo ductores, novum excipientes carnificem, qui hujus oras laceret, & in varias partes crudelissimè diducat : sequuntur incurvi forcipes, quæsitum diu calculum, si hæreat, evellentes; si grandior, dente priùs contritum & apprehensum, vesicæ custodiis liberantes. Hæc magno tot instrumentorum apparatu miserè laniata, languet effœta, & sæpissimè præ tormentorum effrænatâ violentiâ concipit ignem νεκρώσεως prævium, non compescendum, sed vehementiùs effervescentem imbre maximo, quô balneo extenuati humores vesicam irrigant. Licet longa ciborum abstinentia & tusæ ante & post κυστοτομίαν multoties venæ plurimum sanguinem exhauserint, residuum tamen in corpore, acerrimo etiam quô fœtus erat sale vacuum, balnei calor colliquefacit, eique tribuit mobilitatem, quâ ceu præpetibus pennis quoquoversum involat, & maximè in partes, quibus dolor incredibilis calorem & imbecillitatem insignem accersivit; ita ut quò diutiùs in eô moratus fuerit æger, eò gravius indè periculum emergat, à quô si optimæ naturæ vi salvus & incolumis subducatur, eum non tædeat diuturnitatis morbi ad longinquum tempus tamdiu duraturi, donec fracto omni humorum, qui ad partem vulneratam irruebant impetu, purgato vulneri obdatur pessulus firmissimæ cicatricis.

V.

IN carnibus ineſt raritas quædam & aſſimilis ſpongiæ mollitudo, per quam tranſmiſſos humores balneo elicitos roris inſtar exudant crepidines vulneris nunquam obſerandi, quin priùs profluens eorum celeritas ſiſtatur aut retardetur: in quo multùm operæ & laboris conſumendum, ſæpe ſæpius fruſtra: eæ enim tenuiſſimo ſucco, uſu frequentiori balnei evocato, madidæ & turgeſcentes, in oppoſitas utrinque partes adeo recedunt, ut vix adduci, & adductæ conſervari poſſint. Corporis habitudo eô facta laxior, nonnunquam dimittit in veſicam quos retinere nequit humores luculentum ignem accenſuros: Hinc non modò disjunctæ hianteſque vulneris oræ patent, ſed & natura ab inſtituto movendi puris officio excluditur, & putreſcens inibi ſanguis mortiferâ corruptelâ partem depravat. Atque adeo multùm abeſt ut hanc priſtino temperamento reddat, ſymptomatiſque occurrat, quæ calculi in veſicâ mora, ipſaque creavit gladij acies; quinimmo & graviora ciet balneum; ita ut ſi quis ægro benè-conſultum iri credens, hunc ineunte vere in illud immerſerit, tunc omittat chirurgiam differendam in autumnum ſeneſcentem; ut qui tenuiſſimus erat & mobiliſſimus ſanguis, eô temporis ſpatio conquieſcens, veterem concretionem recuperet, ſine quâ omnis occludendi vulneris labor irritus futurus eſt: quippe quòd pus admixto eô humore, balneo jam attenuato, qui utramque vulneris marginem aſſiduo rore rigat, liquefactum diffunditur, crudumque & malè-coctum maturitatem omnem ſubterfugit. Facto pure cogitas de verrendo vulnere, operam perdes & ſcopas: balneum prævium huc aduehit eam ſordium illuviem vix aut nullo modo expurgandam: & ſi quæ ſuccreſcat caro, laxa nimiùm & multo humore diffluens, ineptam præbet materiem cicatrici, quæ vel nulla, vel mox refricanda inducitur. Ad quod quidem opus excitari non poteſt natura, nec admotis oleis quæ nocent inſtituto, nec ad id aptiſſimis medicamentis, quorum efficacitas retunditur & eluitur ſtillante ſemper ab interioribus carnibus humore.

Non eſt igitur æger ad λιθοτομίαν balneo præparandus.

Proponebat Lutetiæ FRANCISCUS GIRARD, Bleſenſis.
A. R. S. H. MDCLXXV.

PARISIIS,
Apud FRANCISCUM MUGUET, Regis & Illuſtriſſimi Archiepiſcopi Pariſienſis Typographum.